

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2013 05 30
COM(2013) 310 final

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI**

**Ketvirtoji Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos
išvežtų kultūros objektų grąžinimo taikymo ataskaita**

(Tekstas svarbus EEE)

TURINYS

1.	Ižanga	3
2.	Trečiosios Direktyvos 93/7/EEB taikymo (2004–2007 m.) ataskaitos išvados.....	3
3.	Po trečiosios ataskaitos padaryta pažanga.....	4
3.1.	Bandymas kodifikuoti direktyvą.....	4
3.2.	Darbo grupė „Kultūros objektų gražinimas“	4
3.3.	Kitos su kultūros objektais susijusios iniciatyvos.....	5
4.	Direktyvos taikymas 2008–2011 m.	6
4.1.	Valstybių narių pateiktos direktyvos taikymo ataskaitos.....	6
4.2.	Direktyvos taikymo vertinimas	8
5.	Tolesni veiksmai	8
	Priedas	9

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI

Ketvirtoji Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo taikymo ataskaita

(Tekstas svarbus EEE)

1. IŽANGA

1993 m. kovo 15 d. priimta Tarybos direktyva 93/7/EEB¹ nustatyta nacionalinių valdžios institucijų administracinio bendradarbiavimo sistema ir suteikta galimybė kreiptis į teismą dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų tam tikrų kultūros objektų grąžinimo.

Pagal Direktyvos 93/7/EEB (toliau – direktyva) 16 straipsnį valstybės narės pateikė Komisijai direktyvos taikymo 2008–2011 m. ataskaitas². Jomis remdamasi Komisija parengė šį dokumentą – ketvirtąją direktyvos taikymo vertinimo ataskaitą³. Ši ataskaita skirta Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.

2. TREČIOSIOS DIREKTYVOS 93/7/EEB TAIKymo (2004–2007 M.) ATASKAITOS IŠVADOS

Trečiojoje direktyvos taikymo vertinimo ataskaitoje padaryta išvada, kad direktyva yra naudinga neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo priemone ir todėl ji – tinkama Europos Sąjungos lygmens priemonė, kuria prisidedama prie valstybių narių paveldo apsaugos. Vis dėlto toje ataskaitoje paminėti ir valstybių narių apgailestavimai dėl direktyvos apribojimų, visų pirma dėl per trumpo laikotarpio, per kurį galima inicijuoti grąžinimo bylą.

Iš tos ataskaitos matyti, kad pagerėjo tiek konkrečios šalies už kultūrą, muitines, policiją ir t. t. atsakingų valdžios institucijų, tiek už direktyvą atsakingų institucijų skirtingose valstybėse narėse administracinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija. Vis dėlto, ataskaitoje nurodyta, kad reikėtų dar labiau pagerinti valstybių narių bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija.

Valstybių narių nuomone, direktyva tiek administracinio bendradarbiavimo srityje, tiek nacionalinių teismų bylose dėl pernelyg siauros taikymo srities ir ribojamųjų grąžinimo bylos inicijavimo sąlygų taikyta gana retai.

¹ 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyva 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo (OL L 74, 1993 3 27, p. 74), iš dalies pakeista 1997 m. vasario 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/100/EB (OL L 60, 1997 3 1, p. 59) ir 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/38/EB (OL L 187, 2001 7 10, p. 43).

² Komisija gavo 22 valstybių narių ataskaitas.

³ 2000 m. gegužės 25 d. pirmoji Komisijos ataskaita Tarybai, Europos Parlamentui ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3911/92 dėl kultūros vertybių eksporto ir Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo taikymo, COM (2000)325 galutinis. 2005 m. gruodžio 21 d. antroji Komisijos ataskaita Tarybai, Europos Parlamentui ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui apie Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo taikymą, COM (2005)675 galutinis. 2009 m. liepos 30 d. trečioji Komisijos ataskaita Tarybai, Europos Parlamentui ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo taikymo, COM (2009) 408 galutinis.

Minėtoje ataskaitoje Komisija įsipareigojo apsvarstyti galimybę peržiūrėti direktyvą ir visų pirma suburti darbo grupę Kultūros vertybių eksporto ir grąžinimo komitete, siekiant išsamiai išnagrinėti direktyvos taikymą.

3. PO TREČIOSIOS ATASKAITOS PADARYTA PAŽANGA

3.1. Bandymas kodifikuoti direktyvą

2007 m. Direktyvos 93/7/EEB kodifikavimas buvo įtrauktas į Komisijos programą, skirtą supaprastinti Bendrijos teisyną. Po 2008 m. gegužės 6 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-133/06⁴ kodifikavimo pasiūlymas iš šios programos buvo išbrauktas.

Minėtame sprendime nustatyta, kad Direktyvos 93/7/EEB kodifikavimo pasiūlymo tekstu nustatytas antrinis teisinis pagrindas⁵. Taigi nebuvo įmanoma tęsti direktyvos kodifikavimo, nes susijusi nuostata turėjo būti išbraukta, o tai būtų buvęs esminis pakeitimas, o ne tik kodifikavimas.

3.2. Darbo grupė „Kultūros objektų grąžinimas“

Atsižvelgdama į trečiosios ataskaitos išvadas, Komisija ėmėsi reikalingų veiksmų direktyvai peržiūrėti.

Visų pirma 2009 m. Komisija įsteigė darbo grupę „Kultūros objektų grąžinimas“, kurią sudarė už direktyvos taikymą atsakingų nacionalinių valdžios institucijų atstovai. Grupė buvo įgaliota i) nustatyti pagrindines direktyvos įgyvendinimo problemas ir ii) pasiūlyti veiksmingus ir priimtinus galimos direktyvos peržiūros sprendimus. Ši grupė įsteigta Kultūros vertybių eksporto ir grąžinimo komitete.

2011 m. darbo grupė „Kultūros objektų grąžinimas“ padarė išvadą – būtina peržiūrėti Direktyvą 93/7/EEB, kad prie nacionalinių vertybių priskirtų kultūros objektų grąžinimo sistema taptų veiksmingesnė. Kalbant apie pasiūlymus, susijusius su galimos peržiūros vykdymu, dauguma narių pritarė tam, kad būtų: i) pailgintas vienų metų grąžinimo bylos inicijavimo laikotarpis ir dviejų mėnesių laikotarpis, per kurį prašančiosios valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos turi patikrinti kultūros objekto, rasto kitoje valstybėje narėje, pobūdį; ii) patikslintos kai kurios direktyvos nuostatos, siekiant palengvinti jos taikymą, pvz., nustatyti bendri kriterijai, pagal kuriuos būtų nuosekliau aiškinama sąvoka „pakankamas apdairumas“, siekiant skirti kompensaciją objekto valdytojui, arba iii) pailgintas direktyvos taikymo ataskaitų rengimo laikotarpis.

Grupės nariai išreiškė savo nuomonę dėl kitų pasiūlymų, susijusių su direktyvos taikymo sritimi, ypač dėl priede nurodytų tam tikrų kategorijų objektų finansinių ribinių verčių ir (arba) amžiaus ribų panaikinimo ir dėl viso priedo išbraukimo, dėl prievolės įrodyti pakankamą apdairumą nustatymo arba dėl privatiems asmenims suteiktos galimybės iškelti grąžinimo bylą.

Grupės nariai taip pat pabrėžė kitų ne teisėkūros procedūra priimtų priemonių naudą siekiant pagerinti kompetentingų valdžios institucijų bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija, taip palengvinant kultūros objektų grąžinimą.

⁴ Žr. 2008 m. gegužės 6 d. Sprendimą *Europos Parlamentas prieš Europos Sąjungos Tarybą* byloje C-133/06, Rink. p. I-03189: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62006CJ0133:LT:HTML>.

⁵ Pagal atitinkamą nuostatą Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kas trejus metus nagrinėja ir prireikus tikslina direktyvos priede nurodytas sumas.

Darbo grupės veikla ir pavienių grupės narių indėlis buvo labai svarbus informacijos šaltinis nagrinėjant Direktyvos 93/7/EEB peržiūros poveikį⁶.

Darbo grupės „Kultūros objektų grąžinimas“ išvados pateiktos Kultūros vertybių eksporto ir grąžinimo komitetui 2011 m. spalio 24 d. 17-ajame jo posėdyje.

3.3. Kitos su kultūros objektais susijusios iniciatyvos

Europos Sąjungos institucijos ir valstybės narės, taip pat kai kurios tarptautinės organizacijos, kaip antai Interpolas ir UNESCO, vis daugiau dėmesio skiria neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis prevencijai ir kovai su tokia prekyba.

2008 m. kodifikuotas Tarybos reglamentas dėl kultūros vertybių eksporto (2008 m. gruodžio 18 d. Reglamentas (EB) Nr. 116/2009⁷). 2011 m. Komisija priėmė antrąją minėto reglamento įgyvendinimo 2000–2010 m. ataskaitą⁸.

2008 m. Europos Sąjungos Tarybai paprašius⁹, Komisija užsakė tyrimą apie neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis prevenciją ir kovą su tokia prekyba Europos Sąjungoje. 2011 m. pabaigoje pateiktoje šio tyrimo galutinėje ataskaitoje išvardytos tarptautinės ir Europos Sąjungos teisinės kultūros vertybių srities priemonės, taip pat kliūtys ir sunkumai, su kuriais susiduriama, siekiant užkirsti kelią neteisėtai prekybai kultūros vertybėmis ir kovoti su ja¹⁰.

Šios ataskaitos išvados pateiktos rekomendacijos, kaip užkirsti kelią neteisėtai prekybai ir kovoti su ja. Pavyzdžiui, rekomenduojama įdiegti įvairių administracijų ir institucijų, vykdančių neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis prevenciją ir kovojančių su tokia prekyba Europos lygmeniu, bendradarbiavimo sistemą, sukurti europinį interneto portalą, ratifikuoti tarptautines UNESCO ir UNIDROIT konvencijas¹¹, nustatyti informavimo apie internetinės prekybos svetainės Sąjungoje prievolę, suvienodinti nacionalinius dokumentus, kuriais leidžiama išvežti kultūros vertybes, sukurti Sąjungos laisvo kultūros vertybių judėjimo kortelę („pasą“) arba nustatyti bendrą prievolę saugoti policijos registrus, susijusius su kilnojamosiomis kultūros vertybėmis. Ataskaitoje taip pat rekomenduojama atlikti Direktyvos 93/7/EEB peržiūrą, kad būtų pagerintas jos veiksmingumas grąžinant kultūros objektus, ir parengti kultūros objektų grąžinimo gerosios patirties gaires.

Atsižvelgdama į minėtą ataskaitą ir kitą šios srities veiklą, 2011 m. gruodžio 13 – 14 d. posėdžiavusi Europos Sąjungos Taryba pateikė rekomendacijas Komisijai ir valstybėms narėms dėl neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis. Komisija paraginta visų pirma remti

⁶ Šie dokumentai neskelbiami.

⁷ OL L 39, 2009 2 10, p. 1.

⁸ 2011 m. birželio 27 d. Komisijos ataskaita Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 116/2009 dėl kultūros vertybių eksporto įgyvendinimo, COM(2011) 382 galutinis.

⁹ 2008 m. lapkričio 27–28 d. Tarybos išvados dėl neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis prevencijos ir kovos su ja, Briuselis, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/lt/08/st14/st14224-re02.lt08.pdf>.

¹⁰ „Neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis prevencijos ir kovos su ja Europos Sąjungoje tyrimas“ (pranc. k. *Etude sur la prévention et la lutte contre le trafic illicite des biens culturels dans l'Union européenne* (CECOJI-CNRS-UMR 6224)), atliktas Tarptautinio teisinio bendradarbiavimo tyrimų centro (Prancūzija). Tyrimas prancūzų ir anglų kalbomis paskelbtas http://ec.europa.eu/home-affairs/doc_centre/crime/docs/Rapport%20Trafic%20des%20biens%20culturels%20UE%20-%20FR.pdf#zoom=100.

¹¹ 1970 m. UNESCO nelegalaus kultūros vertybių įvežimo, išvežimo ir nuosavybės teisės perdavimo uždraudimo priemonių konvencija ir 1995 m. UNIDROIT konvencija dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų.

valstybių narių veiksmus, skirtus veiksmingai apsaugoti kultūros vertybes, siekiant užkirsti kelią neteisėtai prekybai ir kovoti su ja, taip pat prireikus nustatyti papildomas priemones¹².

Pagal atvirąjį koordinavimo metodą (toliau – AKM) sudaryta nacionalinių ekspertų grupė, vykdydama veiklą pagal Europos kultūros darbotvarkę ir 2008–2010 m. kultūros srities darbo planą, nagrinėjo, kaip pagerinti meno kūrinių kolekcijų judumą („Kolekcijų judumas“). Vienas šios AKM grupės pogrupis, nagrinėjantis vagysčių prevencijos ir neteisėtos prekybos bei pakankamo apdairumo klausimus, rekomendavo priimti būtinus reikalavimus, susijusius su pakankamu apdairumu¹³.

Atsižvelgiant į tas rekomendacijas, Tarybos priimtame antrajame 2011–2014 m. kultūros srities darbo plane¹⁴ numatytos trys svarbios su kultūros vertybėmis susijusios iniciatyvos.

Visų pirma, numatyta sudaryti ekspertų grupę, kuriai būtų pavesta parengti priemonių rinkinį, apimančių gerosios patirties gaires ir etikos kodeksą dėl pakankamo apdairumo kovojant su neteisėta prekyba kultūros vertybėmis ir jų vagystėmis. Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad 2011 m. gruodžio 13 – 14 d. posėdžiavusi Europos Sąjungos Taryba rekomendavo, kad steigiant minėtą ekspertų grupę dalyvautų kompetentingos susijusios šalys.

Antra, pagal atvirąjį koordinavimo metodą sudarytai nacionalinių ekspertų grupei pavesta išnagrinėti meno kūrinių skolinimosi Europos Sąjungoje procedūros supaprastinimo būdus¹⁵.

Trečia, numatyta parengti meno kūrinių vertės nustatymo sistemų tyrimą, susijusį su valstybės garantijomis, draudimu ir atsakomybės pasidalijimu.

Galiausiai 2010 m. Komisija priėmė Reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo naujos redakcijos pasiūlymą. Šiame pasiūlyme numatyta objekto buvimo vietos teismams suteikti jurisdikciją nagrinėti civilines bylas, pagrįstas daiktine arba kilnojamųjų vertybių nuosavybės teise. Ši išimtinės jurisdikcijos nuostata ne tik taikoma kilnojamosioms vertybėms apskritai, bet ir apima savininkų pateiktus ieškinius dėl jiems priklausančių kultūros objektų gražinimo. Nauju reglamentu bus sustiprinta kultūros vertybių apsauga¹⁶.

4. DIREKTYVOS TAIKYMAS 2008–2011 M.

4.1. Valstybių narių pateiktos direktyvos taikymo ataskaitos

Valstybės narės nurodo, kad dėl akivaizdžių priežasčių jos neturi informacijos apie visus neteisėtai iš jų teritorijos išvežtus kultūros objektus¹⁷. Taigi joms sunku įvertinti, ar neteisėtai išvežtų objektų skaičius padidėjo ar sumažėjo.

¹² 2011 m. gruodžio 13 ir 14 d. Europos Sąjungos Tarybos išvados dėl nusikaltimų kultūros vertybėms prevencijos ir kovos su jais, Briuselis, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/lt/11/st17/st17541.lt11.pdf>.

¹³ http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/working-group-on-museum-activities_en.htm.

¹⁴ Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų išvados dėl 2011–2014 m. darbo plano kultūros srityje, OL C 325, 2010 12 2, p. 1. http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/european-agenda_fr.htm.

¹⁵ Daugiau informacijos apie šios grupės veiklą http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/working-group-on-museum-activities_en.htm.

¹⁶ 2012 m. gruodžio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012 12 20, p. 1).

¹⁷ Vis dėlto Čekija pateikė neteisėtai išvežtų objektų, kurie rasti kitose valstybėse narėse, apžvalgą ir jų skaičių (189 objektai nuo 1995 m.) ir neteisėtai įvežtus jos teritorijoje rastus objektus (243 nuo 1995 m.). Italija taip pat pateikė informacijos apie neteisėtai išvežtus objektus (10 372 2008–2011 m.). Šie duomenys pagrįsti už paveldo apsaugą atsakingų policijos pareigūnų atliktais tyrimais. Dažniausiai tie

Nacionalinėse ataskaitose nustatyta, kad:

- direktyva taikoma nedažnai, visų pirma retai keliamos grąžinimo bylos (žr. priede pateiktas lenteles¹⁸).

Nedažną direktyvos taikymą valstybės narės aiškina šiais argumentais: direktyvos teisinio taikymo srities apribojimai, visų pirma susiję su jos priede nustatytais kategorijomis, taip pat trumpas grąžinimo bylos inicijavimo terminas bei nacionalinių teismų teisėjams iškilę sunkumai vienodai taikyti 9 straipsnį dėl kompensacijos objekto valdytojui, jei objektą tenka grąžinti.

Be to, valstybės narės taip pat mini su grąžinimo bylomis susijusias finansines išlaidas arba sunkumus nustatant kompetentingą teismą kitoje valstybėje narėje;

- valstybių narių centrinės valdžios institucijų administracinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija laipsniškai gerėja ir tai reikia tęsti, siekiant geriau taikyti direktyvą.

Dauguma valstybių narių mano, kad bendradarbiavimas ir keitimasis informacija su kitų valstybių narių valdžios institucijomis yra geras. Vis dėlto Belgija, Bulgarija, Čekija, Vokietija ir Jungtinė Karalystė mano, kad šis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija yra nepakankamas. Pavyzdžiui, valdžios institucijos pažymi, kad svarbu turėti geras techninės paramos priemones, kad būtų galima ieškoti dingusių objektų ir (arba) bendradarbiaujant vartoti įvairias darbo kalbas;

- būtina peržiūrėti direktyvą.

Valstybės narės mano, kad direktyva turėtų tapti veiksmingesne prie nacionalinių vertybių priskirtų kultūros objektų, neteisėtai išvežtų iš jų teritorijų nuo 1993 m., grąžinimo priemone. Šiuo tikslu jos palaiko darbo grupės „Kultūros objektų grąžinimas“ pateiktus dabartinio teksto peržiūros pasiūlymus.

Be to, Bulgarija ir Italija pabrėžia neteisėtos prekybos archeologiniais objektais, rastais atliekant nelegalius kasinėjimus, problemą, nes šių vertybių kilmę ir jų neteisėto išvežimo datą įrodyti labai sunku. Šios valstybės narės norėtų, kad peržiūrint direktyvą būtų rastas šios problemos sprendimas.

Galiausiai valstybės narės pritaria raginimui direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę nuostatas laikyti prioritetinėmis. Be to, dėl direktyva nustatytų apribojimų siekiant susigrąžinti kultūros objektus reikėtų nuolat remtis tarptautinėmis konvencijomis arba kelti baudžiamąsias bylas¹⁹.

objektai buvo archeologiniai radiniai, rasti neteisėtai kasinėjant. Vengrija mano, kad iš jos teritorijos neteisėtai išvežamų objektų skaičius siekia kelis šimtus per metus. Pasak Rumunijos policijos pareigūnų, iš šios šalies teritorijos neteisėtai išvežta 11 530 kultūros objektų (iš kurių 11 300 yra archeologiniai objektai). Graikija praneša apie neteisėtai išvežtus objektus, tarp kurių yra 274 ikonos, 44 architektūros objektai (romėniškojo, bizantiškojo ir pobizantinio laikotarpių), vienas XX a. paveikslas, 5 vazos (klasikinio ir romėniškojo laikotarpių), 8 monetos ir 23 liturginiai objektai. Ši valstybė narė pabrėžia, kad itin išaugo pobizantinio laikotarpio ikonų vagysčių skaičius.

¹⁸ Kad duomenis būtų galima palyginti, Komisija už direktyvos taikymą atsakingoms nacionalinėms valdžios institucijoms pateikė tokį pat klausimyną, koks buvo pateiktas rengiant ankstesnes ataskaitas. Siekiant kuo lengviau surinkti kuo tikslesnius duomenis, klausimynas bus peržiūrėtas.

¹⁹ Šiuo atžvilgiu Bulgarija ir Lenkija nurodo, kad kai kurias vertybes atgavo pagal UNESCO konvenciją; Rumunija praneša, kad 235 objektai jai buvo grąžinti remiantis UNIDROIT konvencija.

4.2. Direktyvos taikymo vertinimas

Komisija, remdamasi valstybių narių centrinės valdžios institucijų pateikta informacija, priede nurodė direktyvos 4 ir 5 straipsnių taikymo atvejus. Vis dėlto, šie duomenys ne visada yra tikslūs ir gali būti neišsamūs.

Dažniausiai nacionalinių valdžios institucijų administracinio bendradarbiavimo veikla apima neteisėtai iš jų teritorijų išvežto kultūros objekto paiešką arba pranešimą apie tokio objekto radimą. Kai kurios valstybės narės, kaip antai Vokietija, Airija, Vengrija, Latvija, Austrija, Nyderlandai, Lenkija ir Rumunija, nurodo, kad ėmėsi priemonių, siekdamos nustatyti objekto pobūdį, jį išsaugoti arba užkirsti kelią bet kokiam veiksmui, kuriuo būtų išvengta grąžinimo procedūros.

Nacionaliniuose pranešimuose nurodyti po nacionalinių valdžios institucijų derybų faktiškai grąžinti kultūros objektai. Daugiau objektų grąžinta susitarus taikiai, o ne teismo sprendimu; šie grąžinimo atvejai išvardyti priede.

Nacionalinėse ataskaitose taip pat nurodyta, kad pateikti šeši grąžinimo prašymai, iš kurių vienas atmetas. Kai kurios už direktyvos taikymą atsakingos nacionalinės valdžios institucijos teigė neturinčios informacijos apie grąžinimo bylų inicijavimą.

Kelios valstybės narės, kaip antai Belgija, Bulgarija, Italija, Vengrija, Lenkija ir Suomija, pažymi direktyvos trūkumus siekiant susigrąžinti objektus, visų pirma dėl finansinių ribinių verčių, taikomų kai kurioms nacionalinėms vertybėms, ir vienu metų grąžinimo bylos inicijavimo termino. Bulgarija ir Italija taip pat pabrėžia archeologinių objektų, rastų atliekant nelegalius kasinėjimus, grąžinimo problemą, nes šių vertybių kilmę ir jų neteisėto išvežimo datą įrodyti labai sunku.

Nacionalinėse ataskaitose pabrėžiama visų susijusių valdžios institucijų (o ypač už direktyvą atsakingų centrinės valdžios institucijų) tinkamo bendradarbiavimo ir keitimosi informacija svarba. Jose teigiama, kad valstybių narių centrinės valdžios institucijų administracinis bendradarbiavimas pagerėjo, bet yra nepakankamai struktūrinis ir jį vykdant susiduriama su kalbos barjeru. Ataskaitose taip pat nustatyti susijusių valdžios institucijų keitimosi informacija trūkumai, mažinantys veiklos veiksmingumą.

5. TOLESNI VEIKSMAI

Neteisėta prekyba kultūros vertybėmis – visų Europos Sąjungos šalių problema. Europos Sąjungos Taryba paragino Komisiją remti valstybes nares, kad būtų užkirstas kelias neteisėtai prekybai kultūros vertybėmis ir su ja kovojama.

2009 m. pradėtas Direktyvos 93/7/EEB peržiūros procesas tęsiamas. 2012 m. kovo 5 d. baigtos su šia peržiūra susijusios viešos konsultacijos²⁰.

Direktyvos 93/7/EEB peržiūra galima pagerinti prie nacionalinių vertybių priskirtų kultūros objektų, neteisėtai išvežtų iš valstybės narės teritorijos nuo 1993 m., grąžinimo galimybes.

Šiomis aplinkybėmis Komisija taip pat nagrinėja, kaip palengvinti valdžios institucijų, vykdančių direktyvoje nustatytas užduotis, administracinį bendradarbiavimą ir konsultavimąsi.

XXX

Komisija ragina Europos Parlamentą, Tarybą ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą atsižvelgti į šią ataskaitą.

²⁰ http://ec.europa.eu/culture/news/201112-consultation_fr.htm.

Priedas

2008–2011 m. gražinimas susitarus taikiai, administracinis bendradarbiavimas ir gražinimo bylos²¹

- Gražinimo susitarus taikiai atvejų suvestinė

Metai	Gražinančioji valstybė	Prašančioji valstybė	Rezultatas
2008	Vokietija	Čekija	1 medinė pietos statula (Močidlecas)
2008	Vokietija	Čekija	4 medinės Bažnyčios Tėvų statulos (Semynas)
2008	Vokietija	Čekija	1 medinė angelo statula (Klokočka)
2008	Ispanija	Švedija	Archeologiniai objektai
2009	Vokietija	Čekija	1 medinė angelo statula „Meilės alegorija“ (Česka Skalicė)
2009	Vokietija	Čekija	1 medinė angelo skulptūra (Hnevčevesas)
2009	Austrija	Čekija	1 medinė Šv. Jono Nepomuko statula (Pršistoupimas)
2009	Slovėnija	Italija	Dž. Gorcanio knyga
2009	Austrija	Čekija	1 bažnytinis Šv. Onos paveikslas (Noutonicė)
2009	Vokietija	Graikija	90 antikvarinių objektų
2010	Nyderlandai	Čekija	2 angelų statulos (Hnevotynas)
2010	Vokietija	Čekija	1 medinė Šv. Mikalojaus statula (Libnyčius)
2010	Austrija	Bulgarija	Archeologinės monetos
2010	Švedija	Latvija	Paveikslai
2010	Prancūzija	Ispanija	Drobė

²¹ Šaltinis: valstybių narių direktyvos taikymo ataskaitos. Lenteles patikrino už Direktyvos 93/7/EEB taikymą atsakingos centrinės valdžios institucijos. Tačiau kai kuriuos duomenis patvirtino tik viena iš dviejų susijusių valstybių narių. Tam tikrų ypatingų gražinimo atvejų duomenys gali būti įrašyti į kelias lenteles.

2011	Čekija	Austrija	Medinė Kristaus gelbėtojo skulptūra
2011	Jungtinė Karalystė	Graikija	6 ikonos
2011	Estija	Latvija	3 ikonos
2011	Jungtinė Karalystė	Italija	Du XIV ir XV a. rankraščiai ir viena XIV a. mišių knyga
2011	Vokietija	Austrija	Rankraščių kolekcija
2011	Vokietija	Italija	Rankraštis
2011	Prancūzija	Vokietija	2 skulptūros

- Objektų paieškos prašymai (Direktyvos 93/7/EEB 4 straipsnio 1 dalis)

Metai	Prašančioji valstybė	Valstybė, į kurią kreiptasi	Rezultatas
	Bulgarija	Belgija	Objektai nerasti
	Italija Belgija	Vokietija (6)	Rasti du objektai
	Vokietija	Austrija	Objektas nerastas
2010	Vengrija Prancūzija Graikija Čekija	Italija	Prašymas vykdomas (paveikslas) Prašymas vykdomas (archyvai) Prašymas vykdomas (senovinės monetos) Prašymas vykdomas (statula)
2008	Lietuva	Austrija	Objektas rastas (procedūra pradėta)
2008 2010	Belgija Jungtinė Karalystė	Nyderlandai	Objektai rasti (bažnytiniai objektai) Objektai rasti (archeologiniai objektai)
2008–2011	Vokietija Bulgarija	Austrija	Rasti kai kurie objektai (7) Du objektai rasti ir grąžinti (archeologinės monetos)
2008-2011	Austrija	Vokietija (3)	Objektai rasti

2008-2011	Belgija Bulgarija Čekija Vokietija Prancūzija Vengrija Austrija Portugalija Rumunija Slovakija Suomija	Graikija	Objektai nerasti
	Bulgarija	Lenkija	Prašymas vykdomas
	Lenkija	Vokietija	Objektai nerasti
	Bulgarija	Rumunija	Objektai nerasti
	Italija (1) Vengrija (3) Čekija (1)	Jungtinė Karalystė (5)	Objektai rasti Vienas objektas rastas, du objektai nerasti Objektas nerastas
2008–2011	Graikija	Visos valstybės narės (39 atvejai)	Objektai nerasti

- Pranešimai apie rastus objektus (Direktyvos 93/7/EEB 4 straipsnio 2 dalis)

Metai	Pranešusi valstybė	Valstybė, kuriai pranešta	Rezultatas
	Vokietija (5)	Prancūzija Bulgarija Italija Ispanija Danija	Teigiamas (grąžintos dvi skulptūros) Veiksmų nesiimta Teigiamas (grąžinta vaza) Veiksmų nesiimta Veiksmų nesiimta
	Vengrija Graikija	Italija	Veiksmų nesiimta (Apulijos vaza) Grąžinimo procedūra vykdoma (liturginiai objektai) Teigiamas (grąžinti meno objektai ir

Metai	Pranešusi valstybė	Valstybė, kuriai pranešta	Rezultatas
2011	Ispanija		senovinės knygos)
	Italija	Prancūzija	Teigiamas (grąžintas paveikslas)
	Estija	Latvija	Teigiamas (grąžintos trys ikonos)
2010	Nyderlandai	Prancūzija	Gražinimo procedūra vykdoma (statula)
2011		Prancūzija	Veiksmų nesiimta (archyvai)
2010		Jungtinė Karalystė	Veiksmų nesiimta (archeologiniai objektai)
	Slovėnija	Austrija	Austrija nerado objekto, apie kurį pranešta
	Vokietija Prancūzija	Lenkija	Teigiamas (grąžinta skulptūra) Suteikta pagalba objektams saugoti (10 paveikslų)
	Suomija	Prancūzija	Veiksmų nesiimta

- Gražinimo prašymai (Direktyvos 93/7/EEB 5 straipsnis)

Metai	Prašančioji valstybė	Valstybė, į kurią kreiptasi	Objektas
2008	Čekija	Austrija	Keturios medinės šventųjų statulos ir dvi relikvijos (procedūra nutraukta)
2008	Italija	Vokietija	Senovinis bronzinis šalmas (prašymas atmestas)
2009	Čekija	Nyderlandai	Šv. Onos statula (procedūra vykdoma)
2009	Lietuva	Austrija	Skulptūra „Prisikėlęs Kristus“ (procedūra vykdoma)
2010	Čekija	Austrija	Dvi statulos (procedūra vykdoma) Dešimt statulų (grąžintos)
2011	Čekija	Austrija	Viena Šv. Jono Nepomuko statula (Čymišlas)